

RETNINGSLINJER

for investering og administration af puljer

Gældende fra 1. august 2016

RETNINGSLINJER FOR INVESTERING OG ADMINISTRATION AF PULJER

Generelt

Følgende opsparingsformer kan tilsluttes én eller flere af de puljer, som pengeinstituttet tilbyder:

- Ratepension
- Kapitalpension
- Aldersopsparing
- Selvpensionering
- Børneopsparing

Puljerne bliver administreret i henhold til reglerne i Finanstilsynets "Bekendtgørelse om visse skattebegunstigende opsparingsformer i pengeinstitutter", og vi har ansvaret for, at reglerne heri er opfyldt.

Puljernes midler bliver forvaltet af en af pengeinstituttet udpeget forvalter (herefter benævnt "Forvalteren").

Af hensyn til de løbende ind- og udbetalinger vil en mindre del af hver pulje være placeret som indskud på pengemarkedet.

Puljernes afkast bliver opgjort på grundlag af afkastet fra puljernes værdipapirer og indskud på pengemarkedet.

Administration, investeringspleje samt depotopbevaring af puljernes værdipapirer er adskilt fra pengeinstituttets øvrige værdipapirbeholdninger.

Værdipapirerne i puljerne tilhører pengeinstituttet. Investeringerne, som danner grundlag for den enkelte puljes sammensætning, sker alene efter Forvalterens skøn.

Midlerne bliver investeret direkte i den eller de værdipapirtyper, som er angivet for den enkelte pulje, eller indirekte via andele i investeringsforeninger, der investerer i de pågældende værdipapirtyper. Såfremt Forvalteren skønner det hensigtsmæssigt, kan en puljes midler for en periode dog anbringes på anden måde, herunder i korte obligationer eller forøgede pengemarkedsindskud. Aktier og obligationer bliver handlet via regulerede markeder. Øvrige aktiver bliver handlet i overensstemmelse med Finanstilsynets regler herfor.

Retningslinjerne giver generel information om investeringer gennem de puljer, som pengeinstituttet tilbyder. Såfremt du ønsker at indtræde i en pulje på baggrund af oplysningerne heri, bør du forinden tage kontakt til din rådgiver i pengeinstituttet for at få specifik rådgivning tilpasset dine forhold og behov.

Historisk udvikling og afkast er ikke en garanti for fremtidig afkast. Markedsværdien på værdipapirer kan både stige og falde, og det historiske

afkast af et værdipapir er ikke en sikker indikation på fremtidigt afkast. Værdipapirer, som hører hjemme, eller relaterer sig til, udenlandske markeder påvirkes også af udsving i valutakurser, som kan få værdien på instrumentet at stige eller falde.

Vi tilbyder 8 puljer

Som kunde i pengeinstituttet kan du vælge enten at placere din opsparing i en enkelt pulje eller fordele investeringen på flere puljer. Puljerne investerer i forskellige typer af værdipapirer og har derfor forskellige risikoprofiler.

Pengeinstituttets 8 puljer repræsenterer en bred vifte af investeringsmuligheder. De spænder fra de kortsigtede og meget kursstabile obligationspuljer til de langsigtede og mere kursfølsomme aktiepuljer. Over lange tidsperioder har aktiepuljer ofte givet højere afkast end obligationspuljer. I de fire mixpuljer bliver din opsparing investeret i porteføljer med både aktier og obligationer i forskellige fordelinger, alt efter om du ønsker en meget lav (minimum), lav, middel eller høj aktieandel.

På grund af kursudsving kan afkastene i puljerne i perioder ligge under, hvad et almindeligt kontantindskud ville have givet. I perioder med store kursfald, kan afkastet blive negativt. Bemærk, at jo længere du fastholder et puljevalg, desto større er sandsynligheden for, at dine afkastforventninger bliver opfyldt.

I dit valg af pulje eller puljer bør du derfor især tage hensyn til, hvornår pengene skal bruges. Jo længere tidshorisont, du har, desto større vægt kan du lægge på puljer med aktier.

Investeringsstrategien og rammerne for aktivfordeling og risikoeksponering for de enkelte puljer er beskrevet nedenfor.

Korte obligationer:

Puljen investerer primært direkte i kortfristede eller variabelt forrentede danske stats- og kreditforeningsobligationer, herunder junior covered bonds.

Puljens risiko er lav, og det forventes, at den giver et relativt stabilt afkast.

Puljen er velegnet, hvis der er mindre end 3 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Obligationer:

Puljen investerer primært direkte i danske stats- og kreditforeningsobligationer, herunder junior covered bonds, med mellemlang til lang løbetid.

RETNINGSLINJER FOR INVESTERING OG ADMINISTRATION AF PULJER

Puljens risiko er lav til middel, og det forventes, at den på lang sigt giver et relativt stabilt afkast. I forhold til puljen med korte obligationer vil afkastet i denne pulje vise lidt større udsving og under normale markedsforhold give et lidt højere afkast. Kun i tilfælde af meget betydelige ændringer i renteniveauet, vil afkastet i enkelte år være negativt.

Puljen er velegnet, hvis der er mere end 3 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Mixpulje Minimum:

Puljen investerer direkte i danske stats- og kreditforeningsobligationer, herunder junior covered bonds, direkte eller indirekte via investeringsforening i danske aktier og indirekte via investeringsforeninger i globale aktier og europæiske kreditobligationer. Som udgangspunkt er ca. 75% af puljens formue investeret i danske obligationer, ca. 10% i europæiske kreditobligationer og ca. 15% i aktier. Obligationsdelen vil fortrinsvis være obligationer med lang og mellemlang løbetid. Aktiedelen er investeret således, at ca. halvdelen er placeret efter strategien i puljen Danske Aktier, mens den anden halvdel er placeret efter en global aktiestrategi, der dækker en bredt sammensat gruppe af globale, børsnoterede selskaber.

Forvalteren har mulighed for at ændre vægtningen af de enkelte investeringsaktiver, hvis dette vurderes at give puljen mulighed for at opnå et højere samlet afkast eller et lavere samlet tab. Ændringer i vægtningen af investeringsaktiverne kan ske inden for rammerne i nedenstående tabel.

Investeringsrammer Mixpulje Minimum:

	Min.	Udgangspunkt	Max.
Danske obligationer	65,0%	75,0%	85,0%
Europæiske kreditobligationer	5,0%	10,0%	20,0%
Aktier, i alt	5,0%	15,0%	25,0%
Danske Aktier	2,5%	7,5%	12,5%
Globale Aktier	2,5%	7,5%	12,5%

Puljens risiko er lav, og det forventes, at den på lang sigt giver et relativt stabilt afkast, der er højere end afkastet for puljen med danske obligationer. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen er velegnet, hvis der er mere end 2 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Mixpulje Lav:

Puljen investerer direkte eller via investeringsforeninger i en blanding af globale aktier, europæiske

skreditobligationer samt danske stats- og kreditforeningsobligationer, herunder junior covered bonds. Som udgangspunkt er ca. 65% af puljens formue investeret direkte i danske obligationer, ca. 10% i europæiske kreditobligationer og ca. 25% i aktier. Aktieinvesteringen repræsenterer en bredt sammensat gruppe af globale, børsnoterede selskaber. Aktiedelen er investeret således, at ca. halvdelen er placeret efter strategien i puljen Danske Aktier, mens den anden halvdel er placeret efter en global aktiestrategi. Obligationsdelen vil fortrinsvis være obligationer med lang og mellemlang løbetid.

Forvalteren har mulighed for at ændre vægtningen af de enkelte investeringsaktiver, hvis dette vurderes at give puljen mulighed for at opnå et højere samlet afkast eller et lavere samlet tab. Ændringer i vægtningen af investeringsaktiverne kan ske inden for rammerne i nedenstående tabel.

Investeringsrammer Mixpulje Lav:

	Min.	Udgangspunkt	Max.
Danske obligationer	55,0%	65,0%	75,0%
Europæiske kreditobligationer	5,0%	10,0%	20,0%
Aktier, i alt	15,0%	25,0%	35,0%
Danske Aktier	7,5%	12,5%	17,5%
Globale Aktier	7,5%	12,5%	17,5%

Puljens risiko er lav til middel, og det forventes, at den på lang sigt giver et højere afkast end Mixpulje Minimum. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen er velegnet, hvis der er mere end 3 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Mixpulje Middel:

Puljen investerer direkte eller via investeringsforeninger i en blanding af globale aktier, europæiske kreditobligationer samt danske stats- og kreditforeningsobligationer, herunder junior covered bonds. Som udgangspunkt er ca. 40% af puljens formue investeret direkte i danske obligationer, ca. 15% i europæiske kreditobligationer og ca. 45% i aktier. Aktieinvesteringen repræsenterer en bredt sammensat gruppe af globale, børsnoterede selskaber. Aktiedelen er investeret således, at ca. halvdelen er placeret efter strategien i puljen Danske Aktier, mens den anden halvdel er placeret efter en global aktiestrategi. Obligationsdelen vil fortrinsvis være obligationer med lang og mellemlang løbetid.

Forvalteren har mulighed for at ændre vægtningen af de enkelte investeringsaktiver, hvis dette

RETNINGSLINJER FOR INVESTERING OG ADMINISTRATION AF PULJER

vurderes at give puljen mulighed for at opnå et højere samlet afkast eller en lavere samlet tab. Ændringer i vægtningen af investeringsaktiverne kan ske inden for rammerne i nedenstående tabel.

Investeringsrammer Mixpulje Middel:

	Min.	Udgangspunkt	Max.
Danske obligationer	30,0%	40,0%	50,0%
Europæiske kreditobligationer	5,0%	15,0%	25,0%
Aktier, i alt	35,0%	45,0%	55,0%
Danske Aktier	12,5%	22,5%	32,5%
Globale Aktier	12,5%	22,5%	32,5%

Puljens risiko er middel, og det forventes, at den på lang sigt giver et højere afkast end Mixpulje Lav. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen er velegnet, hvis der er mere end 7 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Mixpulje Høj:

Puljen investerer direkte eller via investeringsforeninger i en blanding af globale aktier, europæiske kreditobligationer samt danske stats- og kreditforeningsobligationer, herunder junior covered bonds. Som udgangspunkt er ca. 25% af puljens formue investeret direkte i danske obligationer, ca. 15% i europæiske kreditobligationer og ca. 60% i aktier. Aktieinvesteringen repræsenterer en bredt sammensat gruppe af globale, børsnoterede selskaber. Aktiedelen er investeret således, at ca. halvdelen er placeret efter strategien i puljen Danske Aktier, mens den anden halvdel er placeret efter en global aktiestrategi. Obligationssdelen vil fortrinsvis være obligationer med lang og mellemlang løbetid.

Forvalteren har mulighed for at ændre vægtningen af de enkelte investeringsaktiver, hvis dette vurderes at give puljen mulighed for at opnå et højere samlet afkast eller en lavere samlet tab. Ændringer i vægtningen af investeringsaktiverne kan ske inden for rammerne i nedenstående tabel.

Investeringsrammer Mixpulje Høj:

	Min.	Udgangspunkt	Max.
Danske obligationer	15,0%	25,0%	35,0%
Europæiske kreditobligationer	5,0%	15,0%	25,0%
Aktier, i alt	50,0%	60,0%	70,0%
Danske Aktier	20,0%	30,0%	40,0%

Globale Aktier	20,0%	30,0%	40,0%
----------------	-------	-------	-------

Puljens risiko er høj, og det forventes, at den på lang sigt giver et højere afkast end Mixpulje Middel. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen er velegnet, hvis der er mere end 10 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Danske Aktier:

Puljen investerer primært direkte i aktier i et bredt udsnit af danske selskaber. Investeringerne styres aktivt ud fra forventningerne til de enkelte brancher og selskaber.

Puljens risiko er høj, og det forventes, at afkastet varierer meget fra år til år, og at det på lang sigt er væsentligt højere end afkastet for de rene obligationspuljer. Afkastet kan i enkelte år være negativt.

Puljen er velegnet, hvis der er mere end 5 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Globale Aktier:

Puljen investerer primært i en bredt sammensat portefølje af globale aktier enten direkte eller via investeringsforeninger. Strategien er baseret på indekslignende investeringer for de største geografiske aktiemarkeder, typisk Nordamerika, Europa og Japan. På de øvrige geografiske aktiemarkeder, eller på segmenter af de tre ovennævnte aktiemarkeder, kan der vælges en aktiv investeringsstrategi, hvis denne forventes at skabe merafst.

Puljens risiko er høj, og det forventes, at afkastet varierer meget fra år til år, og at det på lang sigt er væsentligt højere end afkastet for de rene obligationspuljer.

Puljen er velegnet, hvis der er mere end 5 år til, at du skal disponere over opsparingen.

Forvaltning af puljerne

Forvalteren overvåger aktivt markederne. Omlægninger i puljernes værdipapirbeholdninger bliver kun foretaget, når det vurderes, at det vil indebære en gevinst for puljen eller begrænse et tab. Køb og salg af værdipapirer afregnes til markedskurs.

Den del af den enkelte puljes midler, som af likviditets- og investeringsmæssige grunde er placeret kontant i form af indskud på pengemarkedet, bliver forrentet med Tomorrow/Next renten, der bliver beregnet og offentliggjort af Nasdaq OMX, med et fradrag på 0,35 %-point. Dog kan renten ikke være negativ.

RETNINGSLINJER FOR INVESTERING OG ADMINISTRATION AF PULJER

Beregning og tilskrivning af puljeafkast

Puljernes afkast bliver beregnet primo hver måned og omfatter alle indtægter og tab af puljens investeringer, herunder kursgevinster/-tab, såvel realiserede som urealiserede, for den foregående måned.

Afkastet bliver fordelt månedsvis mellem puljedeltagerne efter deres gennemsnitlige andele i puljen og registreret i et tælleværk tilknyttet puljekontoen. Handels- og depotomkostningerne bliver beregnet, fordelt og registreret på tilsvarende vis.

Indtægterne i puljerne bliver geninvesteret løbende og bidrager herved til det samlede afkast for året.

Årets afkast bliver opgjort primo hvert år på baggrund af de månedlige registreringer og tilskrevet puljekontoen i januar måned.

Puljekonti, der udtræder af en pulje, på andre tidspunkter end ved et årsskifte, får tilskrevet afkastet for de måneder, som puljekontoen har deltaget i puljen.

Hvis afkastet på baggrund af de månedlige registreringer har været negativt, bliver det hævet på puljekontoen.

Beskatning af afkast

Pensionsordninger:

Puljernes afkast bliver beskattet i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven (PAL) i det indkomstår, hvor afkastet er tilskrevet puljekontoen.

Er der et år tilskrevet negativt afkast på puljekontoen bliver der beregnet en negativ PAL-skat, som bliver modregnet tidligst muligt i efterfølgende års positive PAL-skat.

PAL-skatten bliver beregnet og opkrævet af pengeinstituttet, som også sørger for at afregne skatten overfor SKAT.

Børneopsparinger:

Puljernes afkast er fritaget for beskatning, idet en børneopsparing er skattebegünstiget indtil bindingsperiodens udløb.

Omkostninger i puljerne

Kurtage, notagebyrer m.v.

Ved hver handel beregnes kurtage, eventuel afgift til staten samt eventuelle udenlandske omkostninger og brokeromkostninger. Der betales et

notagebyr på 200 kr. pr. handel. Ved handel med danske obligationer optaget på et reguleret marked udgør kurtagesatsen 0,15% af kursværdien og for udenlandske obligationer 0,20%. For danske aktier optaget på et reguleret marked udgør kurtagesatsen 0,60% af kursværdien og for udenlandske aktier 0,85% af kursværdien. Der beregnes intet minimumsgebyr ved puljernes handler.

Depotgebyrer

Omkostninger i forbindelse med ændringer i depot og opbevaring af værdipapirer, der er registreret i VP Securities A/S (herefter benævnt "VP"), fremgår af nedenstående skema.

Art	Beløb i DKK
Fondskodegebyr	22,50
Ændringsmeddelelser	20,00
Kontoudskrifter	18,70
Transaktionsgebyr	12,00
Udtrækningsadvis	15,00
Renteadvis	15,00
Ændringsgebyr pr. nominel mio. DKK	10,00
Kontogebyr	55,00
Årsudskrifter	18,70

VPs omkostninger er tillagt moms, hvor dette er påkrævet i henhold til lovgivningen.

Øvrige gebyrer

Gebyr for hemsøgning af udenlandsk udbytte-skat, hvor det er muligt, udgør kr. 1.000 pr. fondskode.

Ovenstående omkostninger bliver registreret på de enkelte puljer og fratrækkes inden beregningen af puljernes afkast.

Indirekte omkostninger

De puljer, der har investeringsforeninger i porteføljen, betaler indirekte en række omkostninger til investeringsforeningerne. Omkostningerne består blandt andet af administrationsomkostninger, omkostninger til eksterne forvaltere og transaktionsomkostninger ved køb og salg af investeringsforeningsandele (indløsningsfradrag og emissionstillæg). Disse omkostninger går indirekte fra i puljernes afkast.

Eventuelt forvaltningsgebyr, tegningsprovision og formidlingsprovision, som opkræves i investeringsforeningerne, bliver refunderet til puljerne.

Administrationsgebyr

Der bliver på din puljekonto beregnet et administrationsgebyr på 0,75% p.a.

Administrationsgebyret bliver beregnet af puljekontoens gennemsnitlige andele opgjort på

RETNINGSLINJER FOR INVESTERING OG ADMINISTRATION AF PULJER

månedsbasis. Administrationsgebyret bliver beregnet hver måned og hævet på din puljekonto i forbindelse med enhver tilskrivning af puljeafkast.

Lovpligtige oplysninger

Ifølge lovgivningen skal vi senest 8 uger efter udgangen af hvert kvartal sende dig oplysninger om puljernes afkast og aktivsammensætning.

Vi sender dig derfor hvert kvartal en rapport, der viser udviklingen i puljerne og giver dig de lovpligtige oplysninger om puljernes afkast og aktivsammensætning.

Hvert år i januar måned sender vi dig en årsopgørelse pr. 31. december og en puljeafkastnota.

Af årsopgørelsen og puljeafkastnotaen fremgår bl.a.:

- Opsparingens værdi ultimo året
- Årets afkast i kroner og i procent
- Opkrævede administrationsomkostninger
- Årlige omkostninger i kroner (ÅOK) og årlige omkostninger i procent (ÅOP)

For information om historiske afkast og risikonøgletal henviser vi til www.lokalpuljepension.dk.

Indskud i puljer

Indskud bliver forrentet med puljens afkast fra og med den dag, indskuddet bliver indsat på din puljekonto.

Ændring af puljevalg og udtræk fra puljer

Hvis du ønsker at ændre dit puljevalg eller trække et beløb ud af en pulje, skal dette aftales skriftligt med pengeinstituttet med minimum 31 dages skriftligt varsel til den 1. i en måned. Ændringen eller udtrækket bliver effektueret den 1. bankdag i måneden efter udløbet af opsigelsesperioden.

Du kan i opsigelsesperioden ikke disponeres over puljekontoens midler.

Ved udtræk af hele indeståendet på puljekontoen, bliver dit indestående overført til en kontantkonto den 1. bankdag i en måned efter udløbet af opsigelsesperioden. Skal kontoen herefter opgøres, kan dette tidligst ske, når puljeafkastet for den foregående måned er opgjort og tilskrevet kontoen.

Overførsel til andet pengeinstitut eller pensionselskab

Har du anmodet om at få puljekontoen overført til andet pengeinstitut, forsikringsselskab eller pensionskasse bliver puljekontoens indestående overført til det andet selskab efter udløbet af opsigelsesvarslet på 31 dage til den 1. i en måned.

Dækning under Garantiformuen

Pensionsordninger:

Indestående på pensionskonti er dækket fuldt ud af Garantiformuens dækning.

Børneopsparinger:

Indestående på børneopsparingskonti oprettet efter den 31. maj 2015 er dækket af Garantiformuens dækning op til et beløb svarende til EUR 100.000.

På børneopsparingskonti oprettet til og med den 31. maj 2015 er indestående og forrentningen heraf dækket fuldt ud af Garantiformuens dækning. Indskud foretaget efter den 31. maj 2015 og forrentningen heraf er dækket af Garantiformuens dækning op til et beløb svarende til EUR 100.000.

Almindelige forretningsbetingelser

Pengeinstituttets almindelige forretningsbetingelser for privatkunder gælder også for din puljekonto. Du kan finde forretningsbetingelserne på pengeinstituttets hjemmeside.

Ændring af Retningslinjer for investering og administration af puljer

Pengeinstituttet kan med 1 måneds skriftlig varsel til den 1. i en måned ændre disse retningslinjer.

Du kan på www.lokalpuljepension.dk finde de til enhver tid gældende retningslinjer.

Hvis der sker væsentlige ændringer til retningslinjerne, giver vi dig besked.

**RETNINGSLINJER FOR
INVESTERING OG ADMINISTRATION AF PULJER**

Retningslinjerne er godkendt af bankens direktion i maj 2016.